

Ambitiedocument Oranjebonnen Hoek van Holland

transformatie naar een gemengd agrarisch en recreatief gebied 2013 - 2020

maart 2013

Colofon

Dit Ambitiedocument is vastgesteld op 19-03-2013 door
het college van Burgemeester en Wethouders Rotterdam

Dit Ambitiedocument is opgesteld door Stadsontwikkeling
Rotterdam, afdeling Ruimte & Wonen

Inlichtingen: Maarten de Gaaij (projectmanager, PMB,
Rotterdam) tel 010-4897347

Inhoudsopgave

1	Inleiding en doelen	5
	- Vergroten ruimte groenbeleving . recreatief netwerk . recreatieve voorzieningen	
	- Versterken biodiversiteit	
	- Versterken (agrarisch) ondernemerschap	
	- Realiseren sterk imago Oranjabonnen	
2.	Grenzen, kwaliteiten en knelpunten	7
	- Begrenzing plangebied	
	- Kwaliteiten	
	- Knelpunten	
3 .	Ambitie	13
	- Ambities voor het gebied . vergroten ruimte groenbeleving . versterken biodiversiteit . versterken (agrarisch) ondernemerschap . realiseren sterk imago van Oranjabonnen	
	- Ambities en plannen derden	
4.	Fasering en financiën	19
	Bijlagen	21
	A. Kaders	
	B. Duurzaamheid	
	C. Geschiedenis	

Oranjabonnen: groene schakel tussen Midden-Delfland en de Delflandse kust

1. Inleiding en doelen

Voor u ligt het ambitiedocument Oranjabonnen Hoek van Holland voor de Bonnenpolder en de Oranjabuitenpolder. Beide polders vormen een bijzonder stuk open landschap binnen de verstedelijking en het kassengebied. Samen met het Staelduinse Bos vormt het een belangrijke groene schakel tussen Midden-Delfland en de kust. Een landschap dat in deze tijd waard is gekoesterd te worden.

Eerdere plannen voor beide polders gingen uit van grootschalige gebiedsontwikkeling. Voor de Oranjabuitenpolder was dat een Masterplan, een uitwerking van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Recreatief Groen. Voor de Bonnenpolder was dit een Gebiedsontwikkelingsplan met een ecologische verbindingzone. Beide plannen zijn niet doorgegaan, onder andere vanwege bezuinigingen op de EHS en weerstand van grondeigenaren.

Dit ambitiedocument zet vooral in op het verbeteren van (recreatieve) verbindingen ten behoeve van fietsen, wandelen, skaten, recreëren aan bijvoorbeeld de Oranjeplassen, picknicken in de polder, kanovaren en paardrijden. Ook worden mogelijkheden geboden voor het toevoegen van recreatieve voorzieningen.

Hiernaast is het stimuleren van stadslandbouw een belangrijk onderdeel, waarbij ondernemers en bewoners centraal staan. Het is de bedoeling dat er meer duurzaam geproduceerd voedsel - van hoge kwaliteit - voor brede lagen van de bevolking beschikbaar komt. Daarnaast versterkt stadslandbouw de kansen op de arbeidsmarkt, beperkt het de voedselkilometers en vergroot het de biodiversiteit.

Tenslotte wordt de ecologische waarde van de polders vergroot door verbreding van watergangen, het herstel van dijken, de aanleg van natuurvriendelijke oevers en een vispaaiplaats.

De tijdspanne van dit document omvat zeven jaar, waarbij de periode van 2013-2015 de korte termijn is waarbinnen daadwerkelijk ingrepen plaatsvinden. De totale ambitie geldt voor een langere termijn tot 2020.

Begin 2012 hebben de gemeente Rotterdam en de stadsregio Rotterdam opnieuw de ambitie uitgesproken om tussen de kust en Midden-Delfland recreatieve en ecologische verbindingen uit te breiden. Voor de Bonnenpolder en de Oranjabuitenpolder is dit combinatieplan Oranjabonnen opgesteld (met een veel geringere publieke investering). Inzet is de transformatie van de agrarische Oranjabuitenpolder en de Bonnenpolder naar een gemengd agrarisch en recreatief gebied. Om dit te bereiken is samenwerking met de gebruikers/eigenaren/investeerdere nodig. Voor het versterken van de ruimtelijke kwaliteit zijn vier doelen geformuleerd:

Vergroten ruimte groenbeleving

Recreatief netwerk

- aanleggen aantrekkelijk recreatief netwerk
- verbeteren toegankelijkheid voor recreanten
- aanleggen goed netwerk van stad/landverbindingen
- verbeteren verbindingen tussen Oranjabuitenpolder en Bonnenpolder (barrières zijn het Oranjekanaal en de Hoekse Baan)

Recreatieve voorzieningen

- aanleggen recreatieve (openbare) verblijfsvoorzieningen dichtbij de woongebieden, met nadruk op het recreatief beleven van agrarisch gebied
- aantrekken gevarieerd aanbod: aantrekken van private recreatieve voorzieningen, vooral op minder waardevolle agrarische gronden
- aantrekken private commerciële investeringen, waarvan de opbrengst wordt geïnvesteerd in recreatief groen

Versterken biodiversiteit

- versterken agrarisch natuur- en landschapsbeheer
- realiseren ecologische verbinding door groen-blauwe verbinding tussen natuurkerngebieden Midden-Delfland en de Westlandse kust; met name tussen de Oranjeplassen en het Staelduinse Bos
- verbeteren waterkwaliteit en waterkwantiteit van de waterlichamen

Versterken (agrarisch) ondernemerschap

- versterken authentieke polderlandschap en behouden cultuurhistorische waarden
- realiseren stadslandbouw; een vorm van landbouw die samengaat met de ecologische en recreatieve doelstelling. Die doelstelling is de inzet van stadslandbouw in het omliggend stedelijk gebied (als directe klant) te binden aan het platteland, waardoor de afzet in de woongebieden toeneemt

Realiseren sterk imago Oranjabonnen

- herstellen vertrouwen van bewoners, grondeigenaren en omwonenden in een slagvaardige projectorganisatie
- verbreden gebiedsimago door samenwerking met de Maeslantkering, het toekomstige windmolenpark, Van Vliet Compostering en de huidige gebruikers
- realiseren digitale- en papieren informatie en interactieve informatie-uitwisseling om het imago te versterken

plangebied

2. Grenzen, kwaliteiten en knelpunten

Begrenzing plangebied

De Oranjabuitenpolder en de Bonnenpolder liggen in de deelgemeente Hoek van Holland. De zuidelijke rand van de Oranjabuitenpolder grenst aan het spoor en de waterkerende dijk langs de Nieuwe Waterweg, de noordelijke rand aan het Westland (Maasdijk) met grootschalige kassen en waterbassins. De zuidelijke rand van de Bonnenpolder wordt begrensd door bedrijventerrein de Kulk en glastuinbouw langs de Kulkweg. De noordelijke rand grenst grotendeels aan het Staelduinse Bos.

De Oranjeplassen vormen de oostelijke rand, met daarachter woongebouwen van de gemeente Maassluis. De glastuinbouw aan de Haakweg vormt de westelijke rand. In een bredere context liggen de open polders ingeklemd tussen verstedelijking en bedrijvigheid en vormen de schakel tussen het open Midden-Delfland, het Staelduinse Bos en de kust.

Zicht vanaf de Bonnenweg over de Bonnenpolder met de oude kreek de Rel

openheid polder met kleinschalige akkerbouw

scherpe contrasten

aantrekkingskracht recreatief gebruik

openheid polder met aantrekkelijk weidebeheer

zichtbare militaire geschiedenis van de Atlantikwall

aantrekkingskracht recreatieve verblijfsplek en natuur

lange zichtas van het Nieuw Oranjekanaal

gastvrij en authentiek landschap

kwaliteiten

Kwaliteiten

Oranjabuitenpolder

Veel grond in de Oranjabuitenpolder is in gebruik voor landbouw en als (paarden)weide. Een klein deel is natuurgebied dat door Zuid-Hollands Landschap voor voetgangers is opengesteld. Het oorspronkelijke polderlandschap is aangetast maar in het sterk verdichte Westland zijn openheid en kleinschalige landbouw kwaliteiten van dit gebied. De hoger gelegen dijken zijn zeer kenmerkend en bieden uitzicht op het polderlandschap.

Bonnenpolder

Bijzonder aan de Bonnenpolder (Korte- en Lange Bonnen) is dat deze nog grotendeels bestaat uit het oorspronkelijk cultuurlandschap. Kenmerkend voor het landschap zijn de loop van de oude kreek de Rel, de kleinschalige polderverkaveling en drie boerenerven. De inbedding van de polder tussen het Staelduinse Bos en het hoger

gelegen bedrijventerrein geeft het gebied een besloten karakter. Schaal en maat zijn herkenbaar door de boerderijen met erfbeplanting, de hoger gelegen dijk en de elektriciteitsmasten.

In de Bonnenpolder liggen drie kazematten (bunkers) die onderdeel uitmaakten van de Atlantic Wall (Duitse kustverdedigingslinie van Noorwegen tot Spanje).

Algemeen

De herkenbare ontginningsgeschiedenis heeft grote cultuurhistorische kwaliteiten voor beide polders. Deze geschiedenis is te lezen in het landschap, onder andere door de oude dijken (Spuidijk en de dijk langs de Rel) en de loop van de oude kreek.

Zeer kenmerkend zijn de vele stuwen in beide polders. Hierdoor kan het waterpeil voor verschillende delen apart geregeld worden. Uiteindelijk stroomt het water via gemalen het Oranjekanaal in naar de Nieuwe Waterweg.

Voor de Oranjeplassen en het Staelduinse Bos hebben kwaliteiten op recreatief gebied door de daar aanwezige faciliteiten en fiets- en wandelpaden. Het Bonnenpad en de Oranjedijk zijn onderdeel van het regionale fietsknooppuntennetwerk en er loopt een lange-afstand-wandelroute (LAW) doorheen.

Bijzonder zijn de grote waterstaatkundige werken; de Nieuwe Waterweg en de Maeslantkering, met de Maasvlakte op de achtergrond.

kwaliteiten

doorsnijding door grootschalige infrastructuur

spoor zorgt voor barrière Nieuwe Waterweg en polders

grootschalige bedrijvigheid met stankoverlast

grootschalige bedrijvigheid

verrommeling landschap

blokkade openheid door kas

knelpunten

Knelpunten

Oranjevuitenpolder

In de Oranjevuitenpolder is de oorspronkelijke verkaveling mede aangetast door slibdepots. Dit zijn nu hoger gelegen grondlichamen zonder slotenstructuur. Een daarvan, in de hoek bij de Polderhaakweg, is in gebruik als paarden(training)wei. Het meest recente (nog op te leveren) slibdepot, direct naast het Oranjekanaal, is ongeveer twintig ha en steekt drie meter boven het maaiveld uit.

Door schaalvergroting, van onder andere een hortensiakwekerij, zijn oorspronkelijke oude kreeklopen en sloten verdwenen.

Voor de omgeving rond de Polderhaakweg biedt een rommelige aanblik. Het eerste pand is zwaar vervallen en het kassencomplex ontnemt het doorzicht op de polder. Een aantal schuren en een boerderij aan het eind van de weg verkeren in slechte staat. De Polderhaakweg is een doodlopende weg en alleen bestemd voor de bedrijven en aanwonenden.

Bonnenpolder

De aantasting van het authentieke landschap heeft aan de zuidelijke en westelijk rand van de Bonnenpolder plaatsgevonden; het composteringsbedrijf, de kassen en bijbehorende voorzieningen zoals warmteopslag, waterbassins, enzovoort. Het tuinbouwbedrijf aan het einde van de Dwarshaak verstoort de openheid van het landschap. Het kassensloopbedrijf hoek Haakweg/Dwarshaak blokkeert de openheid van het landschap.

Algemeen

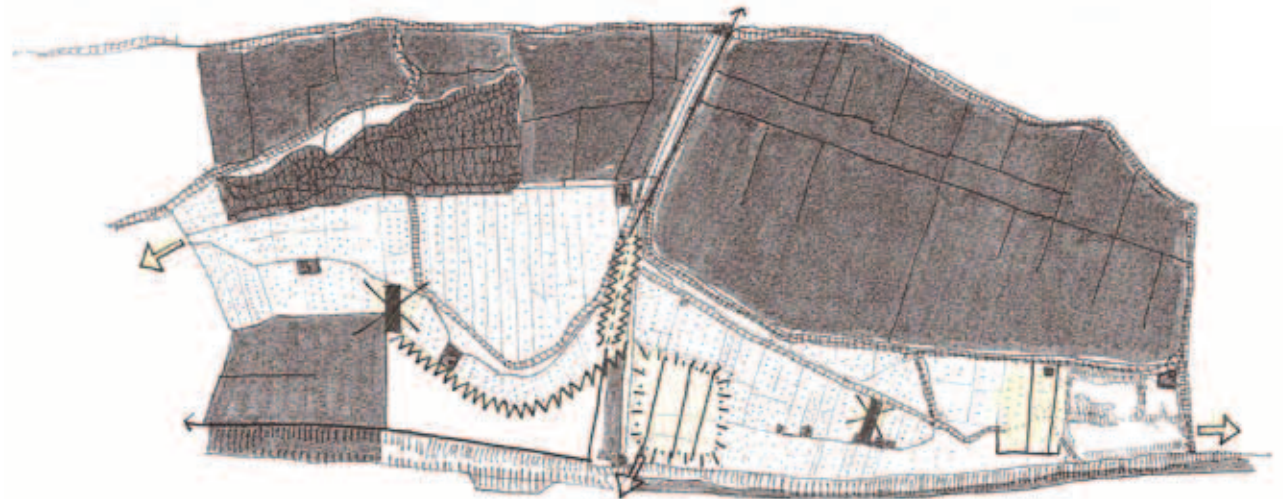
De Hoeksebaan, het Nieuwe Oranjekanaal en bedrijventerrein Nieuw Oranjekanaal vormen een scheiding tussen de Bonnenpolder en de Oranjevuitenpolder. Er is geen rechtstreekse verbinding tussen beide polders, alleen de Oranjedijk/Bonnenlaan aan de noordrand loopt door. Er lopen geen langzaamverkeer verbindingen van noord naar zuid. Het

contrast tussen de grootschalige bedrijvigheidsindustrie/infrastructuur en het kleinschalige cultuurlandschap is groot.

De Maeslantkering ligt op een steenworp afstand, maar is vanuit de polders slechts bereikbaar via de spoorwegovergangen ter hoogte van de Haakweg en de Schenkeldijk.

De nieuwe Waterweg met grote scheepvaart is vanuit beide polders nauwelijks waarneembaar, onder andere door het composteringsbedrijf aan de zuidzijde van de Bonnenpolder, het bedrijventerrein De Kulk en bomenrijen langs de Nieuwe Waterweg.

Het composteringsbedrijf heeft een milieu/stankcirkel. Beide polders hebben bij zware regenval te kampen met wateroverlast. Ze zijn het laagst gelegen afvoerpunt vanuit het Westland richting de Nieuwe Waterweg.

knelpunten

VERKLARING

recreatieve routes+voorzieningen

- bestaande weg
- nieuwe weg
- te verbeteren weg
- bestaand fietspad
- nieuw fietspad
- nieuw ruiterspad
- bestaand ruiterspad
- bestaande wandelroute
(Staelduinse Bos)
- nieuwe wandelroute
- nieuwe spooronderdoorgang
- agrarisch gebruik
(met mogelijkheden voor recreatie)
- recreatief gebruik / tijdelijk agrarisch
- nieuw en bestaand strandje
(Oranjeplassen)
- nieuwe brug
- nieuwe langzaamverkeersbrug
- nieuw attractiepunt recreatieve voorziening
- bestaande "boerenerven"
(erfbeplanting versterken)
- Delflandse dijk
- cultuurhistorische dijken
- herstellen cultuurhistorische dijken

omgeving

- aqualiner route/opstappunt
- bestaande spoorlijn
- windmolens locaties
- bestaande attractiepunten
- bestaande kazematten

ecologische verbindingen

- bestaand water
- te verbreden water
incl. natuurvriendelijke oevers
- nieuwe bomen
- openheid polders
- eco duiker

Hoek van Holland

Westland

Maasdijk

Europoort

Maassluis

Oranjabonnen

Bonnenpolder & Oranjabuipolder
Hoek van Holland

Ambitiekaart

december 2012

3. Ambitie

Ambities voor het gebied

Belangrijk is de aanwezige kwaliteit van het kleinschalige en open cultuurlandschap te behouden en biologische stadslandbouw te stimuleren. De ambitie is om fietsers, wandelaars en ruiters dit bijzondere stukje cultuurlandschap te kunnen laten ervaren en de mogelijkheid bieden om er 'iets te doen': Groenten kopen bij de boer, een kano huren, een ijsboerderij bezoeken, enzovoort. Dergelijke activiteiten en stadslandbouw zijn gewenste private initiatieven; de uitstraling van de bestaande en nieuwe bebouwing is hierbij van belang. De overheid investeert bij dit project in het maken van (langzaam verkeer) verbindingen die de toegankelijkheid van het gebied verbeteren en in ecologische verbindingen.

Ambities en plannen derden

- *Windmolenpark*

In 2011 is een initiatief ingediend voor het aanleggen van een windpark aan de noordoever van de Nieuwe Waterweg. In de tweede helft van 2012 is de Milieu Effect Rapportage opgesteld. Hierin worden alle mogelijke milieueffecten inzichtelijk gemaakt die worden meegewogen bij het besluit voor een eventuele bouwvergunning. Het initiatief gaat uit van het plaatsen van acht à tien windmolens tussen de Maeslantkering en de Oranjeplassen. De plaatsing van de windmolens is van invloed op het plangebied vanwege de geluidsgrens van minimaal 400 meter tot bestaande woonbebouwing. De verschijning en het geluid van de molens zal invloed hebben op de uitstraling en het gebruik van het plangebied.

- *Spoorlijn*

NS exploiteert de bestaande spoorverbinding tussen Rotterdam CS en Hoek van Holland met NS- voertuigen. In opdracht van het Ministerie van V&W wordt een studie verricht naar het ombouwen van de bestaande heavy rail naar een systeem met lightrailvoertuigen en het aanleggen van een eindhalte nabij het strand (Hoekse Lijn). Dit kan nieuwe passagiers aantrekken, want lightrailvoertuigen zijn lichter en sneller en kunnen vaker rijden. Uit onderzoek blijkt dat een lightrailhalte ter hoogte van Oranjabonnen niet realistisch is gezien het beperkte aantal dagelijkse reizigers. Overigens wordt nagegaan of een afgesloten spoorwegovergang ter hoogte van het Oranjekanaal weer in gebruik kan worden genomen voor langzaam verkeer.

VERKLARING

recreatieve routes+voorzieningen

- **bestaande weg**
- **nieuwe weg**
- **te verbeteren weg**
- **bestaand fietspad**
- **nieuw fietspad**
- **nieuw ruiterpad**
- **bestaand ruiterpad**
- **bestaande wandelroute**
(Staelduinse Bos)
- **nieuwe wandelroute**
- **nieuwe spooronderdoorgang**
- **agrarisch gebruik**
(met mogelijkheden voor recreatie)
- **recreatief gebruik / tijdelijk agrarisch**
- **nieuw en bestaand strandje**
(Oranjeplassen)
- **nieuwe brug**
- **nieuwe langzaamverkeersbrug**
- **nieuw attractiepunt recreatieve voorziening**
- **bestaande "boerenerven"**
(erfplanting versterken)
- **Delflandse dijk**
- **cultuurhistorische dijken**
- **herstellen cultuurhistorische dijken**

recreatieve routes

struinpaden

terras aan het water

picknick in de polder
Referentiebeelden

Vergroten ruimte groenbeleving

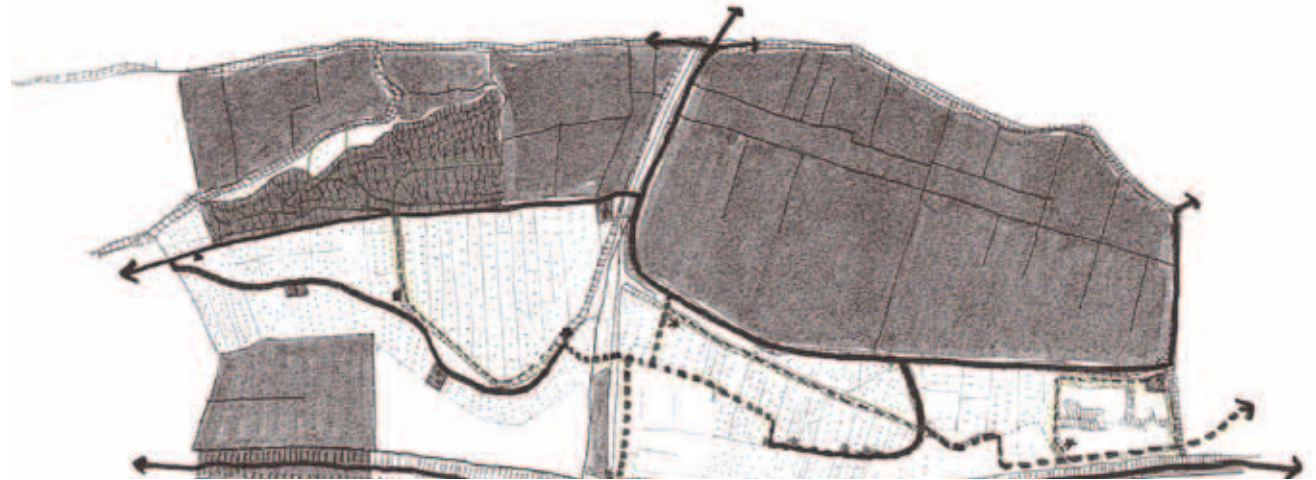
- Recreatieve routes

Het maken van recreatieve verbindingen kan in belangrijke mate bijdragen aan het beleven van de groenqualiteiten van beide polders. Door het aanleggen en verbeteren van routes worden beide polders beter ontsloten voor fietsers, voetgangers en ruiters. Belangrijk voor deze doelgroepen is de oost-westverbinding die loopt van de Haakweg tot de Schenkeldijk. De bestaande Bonnenweg en Polderhaakweg zijn hier onderdeel van. Een betere aansluiting bij de Hoeksbaan, het doortrekken van de Polderhaakweg met een brug over het Nieuw Oranjekanaal en een nieuw fietspad langs de Oranjeplassen, maken deze route compleet. Een doorsteek vanaf de Polderhaakweg richting de Pettendijk en de mogelijkheid om op de oude dijken te wandelen, zorgen voor een fijnmazig netwerk in het gebied. De cultuurhistorie wordt benadrukt door de oude dijken deels te herstellen en hierop wandelroutes aan te leggen. Extra mogelijkheden voor versterking van het recreatieve netwerk zijn:

- aanhaken op cultuurhistorische waarde van de Atlantic Wall
- aansluiten op fietsknooppunten netwerk en Lange - afstand - wandelroute (LAW)
- de Maeslantkering verbinden met Oranjevouterpolder door een spoorwagonderdoorgang of-overgang voor fietsers bij het Nieuw Oranjekanaal

- Recreatieve voorzieningen

In de Oranjevouterpolder wordt ruimte geboden aan een commerciële recreatieve voorziening. Een marktpartij/initiatiefnemer wil een golfbaan en een paardentrainingcentrum realiseren. Als dit niet haalbaar blijkt, dan komt dit gebied voor de eerstkomende jaren beschikbaar voor agrarisch gebruik. Het gebied biedt mogelijkheden voor een attractiepunt. Het is denkbaar om bijvoorbeeld kanoverhuur te combineren met een horecapunt. In beide polders kunnen bedrijven activiteiten op het eigen erf ontwikkelen; een winkel aan huis/bedrijf, ijsverkooppunt, enzovoort. De architectuur en landschappelijke inpassing van de

recreatieve routes

VERKLARING
ecologische verbindingen

- **bestaand water**
- **te verbreden water**
incl. natuurvriendelijke oevers
- **nieuwe bomen**
- **eco duiker**
- **agrarisch gebruik**
(met mogelijkheden voor recreatie)
- **recreatief gebruik / tijdelijk agrarisch**

ecologische verbindungen

streekproducten

boerderijwinkel

aantrekkelijke akkers

Referentiebeelden

polderpad

kano-routes

vistrap kralingse plas

bebouwing dient aan te sluiten bij de oorspronkelijke boerenerven.

Door de aanleg van ruiterspaden kunnen de activiteiten van de manege uitgebreid worden (rondje polder).

Versterken biodiversiteit

- Ecologische verbindingen

Voor het verbeteren van de ecologische kwaliteit in het gebied worden de waterlopen van de Rel en het Oude Spui verbreed en wordt een ecologische oever aangelegd. Dit betekent een versterking van de biodiversiteit in de polders, de Oranjeplassen en het Staelduinse Bos. Aan de zuidrand van de Bonnenpolder en langs het Nieuw Oranjekanaal (rand saneringslocatie) in de Oranjabuitenpolder, wordt een brede strook hoge, opgaande bosvegetatie geplant.

Aan de oostzijde van het Oranjekanaal (in de Oranjabuitenpolder) wordt een vistrap + vispaaiplaats aangelegd conform Europese richtlijnen.

Versterken (agrarisch) ondernemerschap

- Stadslandbouw en agrarisch natuurbeheer

Om stadslandbouw en agrarisch natuurbeheer te stimuleren worden de planologische mogelijkheden hiervoor zonodig in het bestemmingsplan aangepast. De gemeente speelt tijdelijk een actieve rol om agrariërs hiervoor te interesseren en geïnteresseerde partijen te adviseren.

Het is wenselijk om een grootschalig bedrijf als de hortensiakwekerij landschappelijk beter in te passen. De Oranjabuitenpolder wordt beter toegankelijk gemaakt voor autoverkeer en landbouwvoertuigen door het aanleggen van de brug over het Oranjekanaal en het doortrekken van de Polderhaakweg.

Realiseren sterk imago van Oranjabonnen

Dit projectdoel is geen onderdeel van het ambitiedocument en wordt in een volgende planfase verder uitgewerkt met stakeholders van omliggende projecten.

oever Oranjeplassen

3 Fasering + financiën

Na jarenlange voorbereiding en planwijzigingen gaat het project Oranjabonnen nu snel tot uitvoering komen. De projectplanning wordt grotendeels bepaald door de voorwaarde van de grootste subsidiegever om eind 2013 te starten met de uitvoering van de korte termijn maatregelen en deze eind 2014 op te leveren. De korte termijn maatregelen vormen de basisambitie van de Oranjabonnen en worden gefinancierd met subsidies van het Rijk, Stadsregio en de Gemeente Rotterdam. Het Hoogheemraadschap levert een bijdrage aan één van de inrichtingsmaatregelen (vistrap). Het Zuid-Hollands Landschap is bereid in natura bij te dragen door de inrichting en het beheer van recreatief groen.

De lange termijn inrichtingsmaatregelen vormen de extra ambitie, waarvoor onderstaande financieringsmogelijkheden aan de orde zijn:

- De provincie Zuid-Holland beraadt zich nog over haar financiële bijdrage. Naar verwachting neemt zij in mei 2013 een besluit daarover.
- De particuliere initiatiefnemer van het Windpark Nieuwe Waterweg is bereid een gebiedsgebonden bijdrage te leveren aan het project Oranjabonnen. Deze bijdrage zou begin 2014 beschikbaar kunnen komen.
- De particuliere initiatiefnemer van een Hippisch Centrum beraadt zich om zich in de Oranjabonnen te vestigen met gebouwde voorzieningen voor een paarden mentraining.
- De particuliere initiatiefnemer van een golfbaan beraadt zich om op korte termijn een negen holes golfbaan te realiseren en op langere termijn uit te breiden tot een achttien holes golfbaan.
- Andere particuliere investeerders worden uitgenodigd om te investeren in de Oranjabonnen, voor zover het een bijdrage levert aan de recreatieve/ecologische doelstellingen en het agrarisch ondernemerschap versterkt.

Alle kosten en opbrengsten zijn verwerkt in de Grondexploitatie Oranjabonnen. Deze grondexploitatie vormt het financiële kader voor de verdere planuitwerking en realisatie.

<u>Financierder</u>	<u>Subsidiebedrag</u>
Rijk: Groenakkoord gelden	€ 4.66 miljoen
Stadsregio: Recreatief groen	€ 1.2 miljoen
Stadsregio: Beheergelden	€ 0.4 miljoen
Gemeente Rotterdam: IFR gelden	€ 3.0 miljoen
Gemeente Rotterdam: Motie Aubert gelden	€ 0.68 miljoen
TOTAAL	€ 9.95 miljoen

Bijlage A

Kaders

Regionaal Groen Structuurplan 3 (RGSP3)

Eind 2011 vastgesteld door de stadsregio Rotterdam. In het RGSP3 is onder andere een ecologische en recreatieve verbinding tussen Midden-Delfland en de kust opgenomen, via de Oranjevouterpolder en de Bonnenpolder.

Stadsvisie Rotterdam, Ruimtelijke ontwikkelingsstrategie 2030

Vastgesteld door de gemeenteraad in november 2007. Hierin zijn de Oranjevouterpolder en de Bonnenpolder opgenomen als 'te versterken recreatief landschap' en als 'buitengebied natuurontwikkeling'.

Gebiedsvisie Hoek van Holland 2011 - 2020

Vastgesteld door de deelraad en dagelijks bestuur Hoek van Holland, mei 2011. In dit document zijn de Bonnenpolder en de Oranjevouterpolder onderdeel van de hoofdgroenstructuur van Hoek van Holland. De randen van de polders zijn onderdeel van het recreatieve netwerk.

Streefbeeld Hof van Delfland 2025

Het Hof van Delfland Raad is een samenwerkingsverbond van onder andere provincie Zuid-Holland, stadsregio Rotterdam en gemeente Rotterdam. Eind 2010 heeft zij het Streefbeeld 2025 vastgesteld. Daarin zijn delen van de Oranjevouterpolder en de Bonnenpolder aangewezen als stedelijk groen en zijn twee recreatieve routes door beide polders aangeduid. Daarnaast is het grootste deel van de Bonnenpolder aangeduid als authentiek open landschap.

Regionaal Groenfonds

Gemeente Rotterdam en de stadsregio Rotterdam beraden zich over de oprichting van een regionaal Groenfonds en de inzet van private financiering in groenprojecten, in combinatie met publieke middelen.

Ook de provincie Zuid-Holland onderzoekt nieuwe financieringsconstructies in het kader van de provinciale Groenagenda. Het project de Oranjevouterpolder vormt hiervoor een pilot.

Beleidsplan Groen

Het provinciale beleidsplan Groen is geen kader voor het project Oranjevouterpolder, maar wel een mogelijke subsidiebron. Momenteel stelt de provincie Zuid-Holland het uitvoeringsprogramma Groen 2011-2014 op als uitwerking van het beleidsplan Groen. Hierin benoemt ze de verdeling van € 100 miljoen investeringsmiddelen in combinatie met nieuwe verdienmogelijkheden en het betrekken van private partijen. Een van de doelen is het verbeteren van stad/landverbindingen (verbeteren recreatieve netwerk).

Kaderrichtlijn Water

Hoogheemraadschap Delfland heeft beperkte ambities met de Oranjevouterpolder en Bonnenpolder. Algemene ambities die voortkomen uit de kaderrichtlijn water betreffen de verbetering van de waterkwaliteit. Inzet is de aanleg van natuurvriendelijke oevers en de realisatie van een vispaaiplaats in de nabijheid van het Oranjekanaal.

Bijlage B

Duurzaamheid

De ambitie stadslandbouw kan bijdragen aan duurzaamheid. Kleinschalige biologische landbouw en diversiteit in gewassen draagt bij aan een schoner milieu. Ook kan het de biodiversiteit in het gebied vergroten. Ook hier geldt de Rotterdamse aanpak voor duurzaamheid, die onder andere gericht is op een stad waarin bedrijven zich graag vestigen en waar mensen met plezier wonen en recreëren. Een stad met schone lucht, weinig geluidsoverlast en een hoge kwaliteit van leven. Het programma Duurzaam bestaat uit tien opgaven. Het project Oranjabonnen draagt zowel binnen als buiten het projectgebied bij aan deze opgaven.

Binnen het projectgebied:

- het groener maken van de stad waardoor de stad aantrekkelijker wordt
- de nabijheid van groen vermindert stress. Bomen en struiken verminderen verkeerslawaaï en maskeren hinderlijke geluiden van de industrie
- meer groen heeft een positieve invloed op de CO²-balans en de luchtkwaliteit
- meer duurzame producten en diensten door het stimuleren van stadslandbouw
- bevorderen van duurzame gebiedsontwikkeling

Buiten het projectgebied:

- verbeteren van de energie-efficiëntie door omvangrijke vervangings- en innovatie-investeringen bij bedrijven (voorbeeld composteringsbedrijf Van Vliet Contrans)
- omschakelen naar biomassa als grondstof (in onderzoek bij composteringsbedrijf Van Vliet Contrans)
- omschakelen naar duurzame energie door de realisatie Windpark Hoek van Holland met ongeveer acht windmolens langs de Nieuwe Waterweg ter hoogte van de Oranjabuitenpolder
- Rotterdammers informeren en motiveren om bij te dragen aan energiebesparing door publieksinformatie over Windpark Hoek van Holland

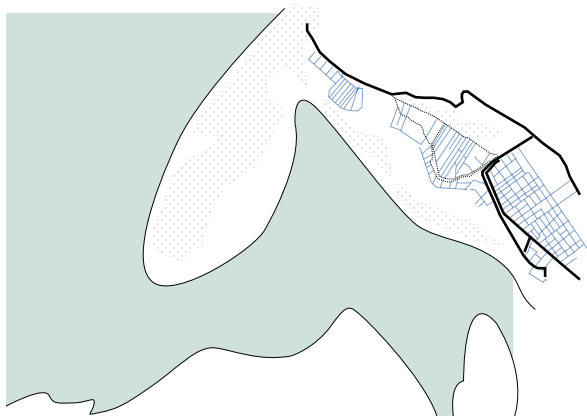
Bijlage C

Geschiedenis

De ontstaansgeschiedenis van de Oranjevouterpolder en Bonnenpolder hangt nauw samen met de wordingsgeschiedenis van het Westland.

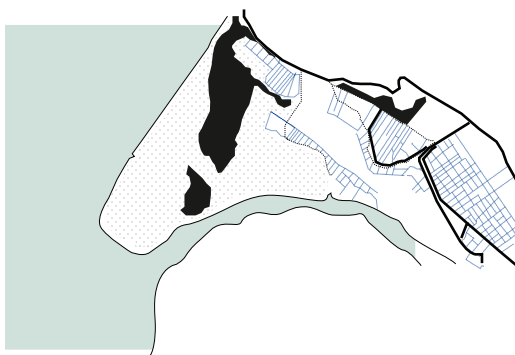
Vóór 1200

Door doorbraken van rivieren in de Westlandse duinenrij ontstaan haakwallen. Deze verplaatsen zich stapsgewijs in zuidelijke richting. 's-Gravenzande, Monster en het Staelduinse Bos liggen op zo'n haakwal.

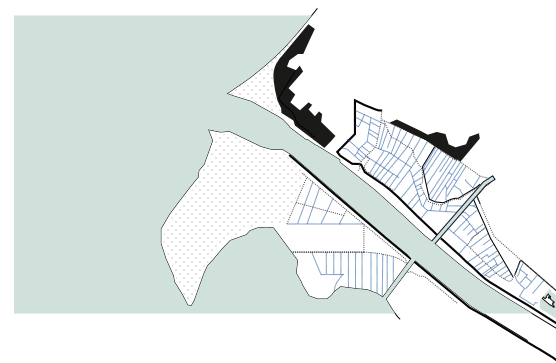
Rond 1712

De Maas verlegt haar uitstroom steeds verder in zuidelijke richting. De rivierbedding wordt groter en de Haak van Holland (later Hoek van Holland) ontstaat. Er loopt een getidekreek van Staelduinen, om de Bonnenpolders tot aan de Oranjeplassen. Deze getidekreek komt direct ten westen van de huidige Oranjeplassen uit in de Maas. Deze kreek heet in de Bonnenpolder de Rel en in de Oranjevouterpolder het Spui. Later wordt De Lange Bonnen bedijkt door de Bonnendijk en de Oranjevouterpolder door de Spuidijk.

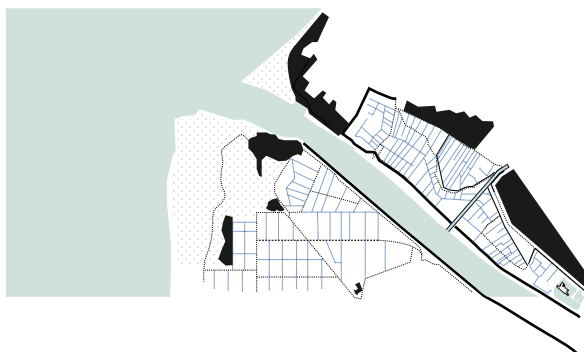
1850

De eerste bewoning verschijnt in het gebied. Rondom het Staelduin is de eerste aanzet van bebouwing zichtbaar. Op de vruchtbare droge gronden van het Westland komt de tuinbouw (volle grondteelt) tot ontwikkeling.

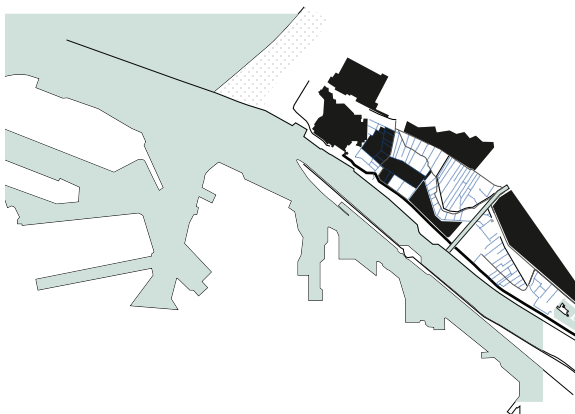
1900

In 1866 start men daarom met het graven van de Nieuwe Waterweg, dwars door de Hoek van Holland. Gelijktijdig legt men het Nieuwe Oranjekanaal aan. Het kanaal snijdt de Oranjevouterpolder en De Bonnen, die samen een ruimtelijke eenheid vormt, van elkaar af. Parallel aan de Nieuwe Waterweg komt de spoorlijn. In de Bonnenpolder verschijnt een drietal erven, waarbij langs de kreek een weg (Bonnenweg) wordt aangelegd. In het Westland en op De Haak ten zuiden van De Bonnen ontwikkelt de tuinbouw zich verder.

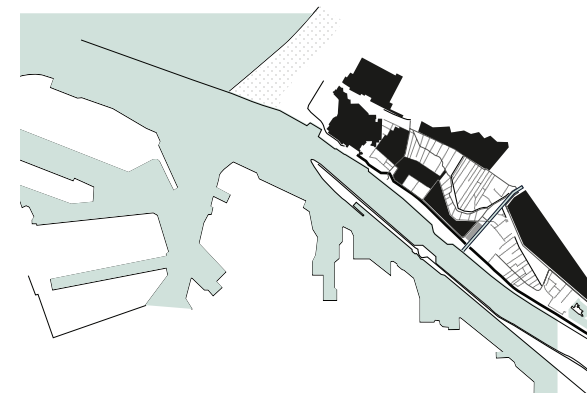
1955

De glastuinbouw in het Westland komt tot ontwikkeling. Geleidelijk omsluiten kassen de polders en het Staelduin. In de Bonnenpolder en de Oranjevouterpolder zelf zijn de veranderingen van het landschap minimaal. Het gebied ten zuiden van het Staelduinse Bos en de Oranjedijk ontwikkelt zich tot de groene rand langs het Westland.

2004

Na de Tweede Wereldoorlog groeien dorpen als Hoek van Holland en Naaldwijk sterk. Tussen de Bonnenpolder en de Nieuwe Waterweg bevindt zich bedrijvigheid, een slibdepot en een compostingsbedrijf. Ook wordt hier eind jaren negentig de Maeslantkering gerealiseerd. De inrichting van de Bonnenpolder is echter nauwelijks veranderd, terwijl de Oranjevouterpolder meer geleden heeft door grootschalige landschappelijke ingrepen zoals de slibdepots en tuinbouwbedrijven.

2012

Het open landschap brengt lucht in de verstedelijkte omgeving van glastuinbouw en havenindustrie.

